

Pakket Wind in de zeilen – Fiche 1K – Ontvlechten Evides en PZEM

Ambtelijk concept – uiteindelijk bedoeld voor stuurgroep van 15 april

Afspraken uit pakket Wind in de zeilen

Drinkwaterbedrijf Evides is op dit moment onderdeel van de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM). De regionale overheden, die de aandeelhouders van PZEM – en daarmee indirect van Evides – zijn, hebben al eerder de wens uitgesproken om Evides te ontvlechten. De dividenden van Evides vloeien nu in PZEM, en komen onder de huidige omstandigheden pas na de sluiting van de kerncentrale in 2033 beschikbaar voor de aandeelhouders.

De afsplitsing stelt de provincie beter in staat om de eigen bijdrage van € 20 miljoen aan het Delta Kenniscentrum, een ander onderdeel van het compensatiepakket in te vullen. Positief effect is dat ook de andere Zeeuwse aandeelhouders van PZEM hun financiële positie kunnen versterken. In het pakket Wind in de zeilen is in fiche 1K afgesproken om te onderzoeken of hulp van het Rijk wenselijk en mogelijk is om de afsplitsing daadwerkelijk mogelijk te maken.

In het fiche is opgenomen dat een oplossing voor de ontvlechting het nakomen van het contract tussen PZEM en Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ; eigenaar van de kerncentrale Borssele), en daarmee de bekostiging van de amovering door vergunninghouder EPZ, niet in gevaar mag brengen en het mag de mogelijkheden tot een eventuele verlenging van de levensduur van de kerncentrale niet inperken. Als laatste is in het fiche opgenomen dat de maatregel intertemporeel budgetneutraal is. Rijk en regio onderzoeken gezamenlijk de voor- en nadelen van mogelijkheden om regio hierin te ondersteunen, met het doel daarna een besluit te nemen.

Uitvoering Fiche 1K: onderzoek naar ontvlechting van Evides

In gezamenlijkheid met de provincie Zeeland en de ministeries van BZK, Financien, IenW en EZK is door PwC onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van ontvlechting van Evides en naar de risico's die hierbij een rol kunnen spelen. Uit dit onderzoek blijkt dat ontvlechting van Evides mogelijk is, binnen de inhoudelijk gestelde randvoorwaarden.

Afpellen van verschillende varianten voor ontvlechting

Na afronding van het onderzoek door PwC zijn verschillende opties verkend om ontvlechting financieel vorm te geven. Om ontvlechting te realiseren, is het aankopen van aandelen Evides tegen marktwaarde nodig. De marktwaarde van deze aandelen is door PwC ingeschat op 367 miljoen euro. Aangezien een lening door het Rijk niet mogelijk is gebleken, dient de aankoop gefinancierd te worden door een banklening. Een garantstelling door een overheid kan de rentelasten van een dergelijke lening sterk verlagen. Hierbij lagen twee opties op tafel: of garantiestelling door de Rijksoverheid of garantiestelling door de provincie Zeeland. Deloitte is gevraagd om indicatief in kaart te brengen wat de kans is dat er aanspraak wordt gemaakt op de garantieverplichting. In het eerste jaar schat Deloitte dat risico op 2,72% van de garantiesom, in het gehanteerde scenario. Dit komt neer op een benodigd weerstandsvermogen van afgerond 10 miljoen euro voor de garantiestelling. Dat betekent dat de provincie, met een bijdrage van het Rijk van (afgerond) € 10 miljoen, zelf garant zou kunnen staan. Onder die omstandigheden past een garantiestelling door het Rijk – die ook hogere kosten met zich mee brengt – niet binnen het geldende beleidskader risicoregelingen van het Rijk.

Besluit over ontvlechting Evides

De stuurgroep Wind in de zeilen constateert hiermee dat Evides ontvlechten kan worden uit PZEM. De Rijksoverheid ondersteunt de provincie Zeeland (en hiermee indirect alle Zeeuwse aandeelhouders en dus Zeeuwse overheden) bij deze ontvlechting. Dit geschiedt door een incidentele bijdrage van 10 miljoen euro van het Rijk aan de provincie Zeeland om de aankoop van Evides mogelijk te maken. De stuurgroep besluit dat daarmee het fiche 1K is afgerond.

Nadere afspraken over het besluit

Bij het besluit horen de volgende nadere afspraken:

- Het Rijk levert een incidentele bijdrage van 10 miljoen euro aan de provincie Zeeland voor de aankoop van de aandelen Evides, waarmee de provincie haar weerstandsvermogen kan ophogen ten behoeve van de garantie. Dit bedrag volgt bovenop het eerder afgesproken pakket Wind in de zeilen. Tussen Zeeland, Vlissingen en het Rijk is de afspraak dat het

compensatiepakket zelf geen openstaande afspraken meer bevat die zouden leiden tot aanpassing van het financiële kader van het compensatiepakket.

Evenwel kan de uitvoering van afspraken, zoals nadere onderzoeken die in het compensatiepakket zijn afgesproken, leiden tot nieuwe wensen of verzoeken aan elkaar. Die wensen of verzoeken vallen buiten dit compensatiepakket en maken onderdeel uit van de reguliere afwegingen en procedures binnen de gemeente Vlissingen, de provincie Zeeland en de Rijksoverheid. Gesprekken daarover worden daarom overgelaten aan andere gremia dan de stuurgroep. Afgesproken is dat het compensatiepakket ook geen factor is in deze of andere afwegingen, noch in de zin dat de regio daar rechten aan kan ontlenen, noch in de zin dat het compensatiepakket een argument vormt voor het Rijk om de regio in reguliere en/ of nieuwe trajecten uit te sluiten.

- Het kasritme waarin de middelen worden uitgekeerd wordt bepaald door de ruimte die het Rijk begrotingstechnisch in verschillende jaren heeft. Er wordt een harde verplichting aangegaan richting Zeeland waardoor die de verplichting als te verwachten inkomsten kan opvoeren en zelf de liquiditeitsbehoefte via haar treasury kan regelen. Het Rijk bepaalt nog op welke wijze en in welk tempo de 10 miljoen euro aan Zeeland precies worden overgemaakt, maar streeft naar een termijn van maximaal 4 jaar met het zwaartepunt in de eerste jaren.
- De verdere verantwoordelijkheid voor de aankoop van Evides, inclusief alle bijbehorende risico's, ligt bij de regio Zeeland.
- Het Rijk gaat ervan uit dat de provincie de bijdrage daadwerkelijk gebruikt voor het ophogen van het weerstandsvermogen ten behoeve van de garantie op de lening voor de aankoop van Evides, maar zal de incidentele bijdrage niet terugvorderen als dit bedrag niet of niet volledig voor dit doel wordt aangewend, of als in de toekomst de 10 miljoen euro niet meer of niet meer volledig nodig is voor de garantie op de lening die de tussenholding aangaat voor de aankoop van Evides.
- Het fiche 1K, ontvlechten Evides en PZEM, onderdeel van pakket Wind in de zeilen, is met dit besluit afgerond. De regiopartners komen daar niet meer op terug, ook niet wanneer er binnen Zeeland geen politieke instemming met deze oplossing gevonden kan worden. De realisatie van de ontvlechting van Evides maakt geen onderdeel uit van pakket Wind in de zeilen.
- Zoals afgesproken in het compensatiepakket mag een oplossing rond Evides het nakomen van het contract tussen PZEM en EPZ, en daarmee de bekostiging van de amovering door vergunninghouder EPZ niet in gevaar brengen. Het Rijk en de regio erkennen het belang van een afdoende amoveringsfonds van de kerncentrale. Vanuit dit belang zal de provincie Zeeland in haar rol als aandeelhouder van PZEM bewaken dat PZEM blijft voldoen aan de wettelijke en contractuele vereisten jegens EPZ, waardoor EPZ in staat blijft tot het vullen van het amoveringsfonds.
- Dit besluit door de stuurgroep betreft een voorgenomen besluit. Het besluit wordt definitief na akkoord van de betreffende volksvertegenwoordigingen. Het Rijk en de regio streven ernaar dit voor de zomer af te ronden.
- Het Rijk en (de regio) Zeeland stemmen de gezamenlijke communicatie over dit besluit af.